

M A K Ó I FÜGGETLEN UJSÁG

Politikai napilap.

Főmunkatárs:

Dr. KISS PÁL.

Felelős szerkesztő:

ESPERTSIT JÁNOS.

Telefon szám 63.

Szociális reformok.

Makó, jul. 16.

Csodálatos természetrajza ennek a korszaknak, hogy a mikor szél-tire-hosszára s szinte unos-untalan a socialis reformok után kiáltozó szólamokkal van a levegő tele, éppen most nyomulnak elő re legdiadalmasabban az alsóbb néposztályok ellen való különféle ártalmas törekvések.

A socialis reformok azt hoznák magukkal, hogy a nép terhei minél inkább megkönnyebbedjenek. Ilyen reformokat kérünk és várunk szüntelenül.

Ezeket várunk s egyre csak mások jönnek. Alig van nap, mely ugy a mindenható állam, mint az egyes hatalmasabb társadalmi osztályok részéről olyan újabb és újabb intézkedéseket és intézményeket ne hozna felszínre, a melyek kizárólag a nép terheit teszik még nehezebbekké, már szinte elviselhetetlenekké.

Maholnap újra abba a barbár korba jutunk vissza, mikor az emberi egyedek és a gyengébb néposztályok az államban csupán igavonó kitaratóivá lesznek az államnak s uralkodó társadalmi osztályainak. A nélkül, hogy emberi és természeti jogaikban akármelyik téren is előhaladást tehetnének, fejlődhetnének s az állami és társadalmi élet előnyeiben részesülhetnének. Oda lesznek szorítva az alsóbb néprétegek, hogy csak dolgozzanak, verejtékezzenek, de munkájuk s verejtékük minden árát az állam és a hatalmasabb néposztályok előnyére, örömeire s luxuséletére kénytelenek odaáldozni.

Mostanában borzalmasan hódít a — monopoliom és a — kartel. Mindakettő arra irányul, hogy az alsóbb néposztályok keserves munkájából minél több hasznot szipolyozzanak ki egyfelől az állam, másfelől ezen belől a hatalmasabb társadalmi érdekszövetségek s minél kevesebb maradjon meg

azoknak, a kiknek munkája eredményez minden hasznot, minden jót ugy az állam, mint az érdekközösségben levők javára.

Most mindennap jön egy hír, hol valami monopoliomról, hol valami kartelről.

És megbotránkoztatóan mindig olyan fogyasztási cikkeket vonnak monopoliom és kartel alá, a mikből legelsősorban és legnagyobb mértékben éppen a nép milliói kénytelenek élni.

A kartelekről már szinte tultulegy is beszélünk: olyan sok és annyiféle. De valamennyi a nép kizsákmányolására létesül. Részint ugy, hogy az érdekszövetségek abban állapotnak meg, hogy áruikat valamely olyan magas árnál, mely nekik busás hasznot hoz, alább nem adják, vagy pedig arra szól a kartelszerződés, hogy az általuk megállapított alacsony árnál, meynél a tovább eladásból nekik újra csak busás haszon kerül, magasabb áron nem veszik az árut. Vagyis a kartel természetrajza olyan, hogy az alsóbb néposztályoktól, a nép millióitól való vétel esetére letöri az árat, míg ugyan ezek részére való eladásnál emeli az árat. Mindkét körülmény csak a nép ellen van, a kartel-tagok javára s mindkét esetben ugy, hogy vagy egyáltalán lehetetlen a nép védekezése, vagy ha tán védekezhet is, akkor is újra nagy áldozatokkal.

A monopoliomot újabb időkben csak az állam üzi. Épen olyan lelketlenül, éppen olyan önön hasznára, éppen ugy a fogyasztó népmilliók ellen.

Mindenható hatalmával ki mondja, hogy bizonyos árut csakis ő adhat el, senki más kivüle. És olyan áron, mindig magas áron, a mint ép akarja. Az állam se akar törődni azzal, hogy monopoliomjai mennyi kárt okoznak a nép millióinak. A fő csak az, hogy részére újabb állami jövedelmi forrása legyen.

Mennél kulturálatlanabb valamely állam s minél kínosabb kényuralom alatt él annak nemzete, annál több több ott a monopoliom.

Nálunk is most, állami jellegünknek megfelelőleg, mert rohamvást haladunk az abszolutizmus felé, szaporitni fogják a — monopoliomokat.

A dohány, só, lőpor stb. egyedárusághoz jön már nem soká a petróleum s a gyufa monopolioma. A mikor aztán e cikkeket csakis az állam árusíthat minden verseny kizárása mellett. Még pedig a mainál magasabb áron, a mint ez már a monopolizáláshoz hozzá tartozik. A petróleum is sokkal drágább lesz s a gyufa, melynek doboza egy krajcár, három krajcár lesz.

Szóval szépen haladunk a szocialis reformok felé.

Furcsa socialis reformok ezek: esmmit a nép javára, mindent a nép ellen! Igy kontrázik rá a sok üres szólamra a kegyetlen valóság.

Inkább szavakban ne is hallanók már, csak tettekben látnók azt a sok — szocialis reformot.

kp.

□ **A bán lemondása.** Tomasics bánnak a horvátokkal tegnap folytatott tanácskozása nem vezetett eredményre. A tanácskozás után a bán, este 9 órakor látogatást tett Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnöknél s bejelentette neki lemondását a báni állásról. Ha a bán a horvát képviselőkhez intézett ultimátumára záros határidőn belül választ nem kap, ugy a bán, valószínűleg a miniszterelnökkel együtt, Ischlbe utaznak s kihallgatáson jelennek meg öfelségénél. A horvát képviselők ma délelőtt tíz órakor újra összeültek a Continental-hotelben tanácskozásra s nem lehetetlen, hogy a tanácskozásnak pártszakadás lesz a következménye.

— **Egyházi közgyűlés.** A református egyház elnöksége ezuton is jelzi, hogy e hó 17-én, vasárnap délelőtt 10 és fél órakor, a múlt vasárnapon a tagok kevés száma miatt meg nem tartott *egyházi közgyűlés*, tekintet nélkül a megjelentek számára: feltétlenül meg fog tartatni.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Budapest, jul. 16.

Alig jöttek össze tanácskozóképes számban a képviselők. Návay Lajos alelnök nyitotta meg negyed tizenegy órakor az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bejelenti, hogy Giesswein Sándor 8 heti szabadságot kér. Megadják. Megalakult a VI. bíráló-bizottság is, melynek elnöke Teleszky Kristóf lett.

Ezután a bíráló bizottságok ama tagjai, akik eddig még nem tettek le az esküt, letették az esküt.

Szombat interpellációs nap lévén, a jegyző bejelentette, hogy az indítvány- és interpellációs könyvekben újabb bejegyzés nem történt.

Szilassy Zoltán a közgazdasági bizottság nevében előterjesztette a népszámlálásról szóló törvényjavaslat tárgyában a jelentést.

Pap Géza a pénzügyi bizottság jelentését terjeszti be a román kereskedelmi szerződés tárgyában.

Ezután folytatják a felirati vitát.

Pop-Csicsó István román nemzetiségi képviselő az első szónok. Szerinte ez a kormány folytatja a mindenkori kormányoknak azt a taktikáját, hogy ha a közfigyelmet valami kormányzati tényről el akarja terelni, fenyegető munkaként a nemzetiségi, s különösen a román kérdést állítja előtérbe. Ez a kormány azonban nem meri személyesen támadni, hanem gróf Tisza István háta mögé húzódik. (Ohó! jobbról) Ezután hosszadalmasan történelmi adatok felhasználásával akarta bizonyítani a nemzetiségek aspirációinak jogosságát és törvényességét. Különösen Tiszával polemizál. Azzal vádolják a nemzetiségieket, hogy Bécs felé gravitálnak. Hát ez nem igaz, mert hiszen a magyar urak elállják az utat. (Zaj.) Szól a választói jogról, a melyet sürgősen követel. Csak így lehet rendet és békét teremteni.

Egy hang jobbról: Maguk nem akarják ezt!

Pop-Csicsó István: A munkapárt két életet él a választójog szemponjából. Egyik része Tisza vezetése alatt ellenzi az általános választó jogot, a másik Székely és Lukács vezetésével követeli azt. A nemzetiségiek a legszélesebb alapon való kiterjesztést követelik. Tisza protektori hangon beszél Romániáról, hogy Magyarország mindig jóindulattal volt a románok iránt. Kijelenti, hogy a románok mindig szeretettel fogal-

ták a magyarokat. Az emigráció idejében ezrével menekültek az üldözöttek Moldvába s nem adták át őket az osztrák kormánynak többszöri felszólításra sem. Csak itt tagadják meg a román nép maultját. Rátér a választási visszaélésekre és adatokat hoz fel, hogy milyen törvénytelenégeket követtek el. Indítványozza, küldjenek ki parlamenti bizottságot, s kijelenti, hogy ha ez előtt, nem tudja bebizonyítani állításait s levonja a konzekvenciát és lemond mandátumáról.

Pop-Csicsó két óráig tartó beszéd után kijelenti, hogy Mihályi Tivadar felirati javaslatát fogadja el.

Elnök a ülést öt percre felfüggeszti. Szünet után az elnöki széklet Berzeviczy foglalja el

Mezőssy Béla szólal fel még a felirati javaslatához.

Ülés vége két órakor.

„Itt gyomrok karban tartatnak.“

Kép a jövőből.

Egy német orvos szellőztető készüléket alkalmazott egy beteg ember gyomrán. Ezután már csak ez következhetik:

A doktor: János, a fene egye meg magát, hová tette megint!...

János: Mit tetszik keresni doktor ur kérem?

A doktor: Mit keresek? Mintha nem tudná. Hova tette a hármast. A hármast számú gyomorkefét.

János: Ja, azt tetszik keresni. Majd mindjárt megkérdem a nagyságától. Tetszik tudni, tegnap nagytakarítás volt, felsurolták a szalont meg az ebédőt és csak két kefé volt. A nagysága azután elkérte a hármast kefét.

A doktor: Hallatlan. Mindig ilyeneket csinálnak. A multkor a partvissal épen úgy csináltak. Annak a nyavalyás Schlesingernek olyan magas a gyomorfala, hogy a seprővel nem lehet elérni. Keresem a partvist, nincs sehol. A feleségem is máshol takarékoskodhatnék.

János: Doktor ur, hiszen az nem árt nekik!

A doktor: Fenét nem árt. A partvisról egy pók belekerült Vandricsek hasába és elkezdett szövegetni. Éjjel két órakor vert fel az a nyomorult. Menjen János, eressze be a pacikat.

János: Igenis doktor ur. (A paciens belép.)

A paciens: Alászolgálja doktor ur. Hogy méltazzatik?

A doktor: Köszönöm, Salzbrunner ur. No, hogy állunk a gyomrocskánkkal?

A paciens: Merszi. Azt hiszem, ma lesz dolga vele. Tegnap nagyon sokat kellett nyelnem.

A doktor: Hogy-hogy?

A paciens: Kicsit későn mentem haza és az asszony nagyon ingerült volt. Azelőtt nem álltam szó nélkül = hisz tudja, milyen szanginikus vagyok — de mióta a doktor urhoz járok és fizetem a karbantartást, azóta szó nélkül lenyelek mindent. Hehehe. Jó. Mi?

A doktor: Mem mondhatnám. No, gyerünk. Gombolja fel a hasát.

A paciens: Doktorkám drágám, segítsen. Nem érem el a két legalsó gombot.

A doktor: Salzbrunner ur, maga egy hanyag ember. Már két héttel ezelőtt mondtam, hogy varrassa fel azt a kacsot. Vigyázzon, cuggot kap még egyszer.

A paciens: (szégyenkezve): Tudja doktor, az úgy volt, hogy megkértem Rozit, a szobalányt varrja fel. Ő tartja rendben. A feleségem, hogy hogy nem. Féltékeny lett és patáliát csapott. A leányt kidobta, de a kacsot nem varrta fel.

A doktor: (miközben keféli): Jó, Jó, (Hirtelen): Micsoda piszok ez? Nem megmondtam Salzbrunner ur, hogy nem szabad sertés-karajt ennie. És még hozzá káposztával!

A paciens: (tagadni próbál): Doktorkám nem disznó az. Csirke...

A doktor: Szépen csirke. Nekem mondja. (Tovább keres.) És turós csusza. Salzbrunner ur maga meg van bolondulva!

A paciens: (mentegetődzik): De csak kevés turó... alig egy csipe nyi.

A doktor: Majd adok én magának. János, a vacuum cleanert. (Kiszivattyuzza a turót.) Ilyen szemtelenség.

A paciens: (félénken): Többé nem eszem turót.

A doktor: De nem ám. No, felöltözhetsz. Ha még egyszer kottlettet mer enni, ne tegye többé a lábát hozzám.

A paciens: Nem, nem. De milyen különös szaga van ennek a kefének. Nem parafinos?

A doktor: Mi jut eszébe! Honnan lenne parafinos? Nem látja, hogy külön szekrényben áll.

A paciens: No, csak úgy mondom. A feleségem rögeszméje. Azt mondja, a gyomromnak parafin szaga van.

A doktor: Badarság, No isten vele. Ja igaz. Elsejétől főlemelem tizkoronával a karbantartást. Beszereztem egy új szivógépet. Hát csak semmi sertés és turós. A kacsot varrja fel.

A paciens: Igenis doktor ur. Ajánlom magam.

A doktor: János, eressze be a következőt.

—ö.—

Nagy Gyógyszertár a „Mégváltóhoz.“ Aradi-úton.

(Főtérhez közel.) Telefonszám 95.

Örök áron ELADÓ

a görög kath temető közelében Báro Erdélyi- (Nagy Orosz) utcai, két belteleken épült, királyhegyesi utvonallal egybekötött, kövezett ut mentén, igen nagy közlekedési helyen lévő, Fekete Dániel-féle, 49 népsorszámú

sarok ház.

mely 40 év óta bolt és korcsma helyiség — Ertekezhetni:

Gerzanic István és György tulajdonosokkal, Kossuth-utca 14 sz. a. Buza István vendéglőjénél.

NAPI HIREK.

— Isteniszteletek sorrendje.

Holnap, vasárnap a református templomokban az isteniszteletek a következő sorrendben tartatnak: Az ó-templomban délelőtt 9 és délután 2 órakor predikál Nagy Károly lelkész, az új templomban ugyanazon időkben predikál Berzeviczy László lelkész.

— Rendkívüli közgyűlés.

A makói ipari hitelszövetkezet felügyelő bizottságának elnökévé az 1898. XXIII. t. c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatósága Jusch Gyula v. b. t. t. országgyűlési képviselőnek nevezte ki. A legutóbbi közgyűlésen módosított alapszabályok értelmében a szövetkezet a felügyelőbizottságba még 4 tagot választ az eddigi 3 tag helyett. Ezen negyedik tag megválasztása végett a szövetkezet f. évi július hó 24-én délelőtt 11 órakor az ipartestület nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagokat az alapszabályok 40. §-a értelmében meghívja. Hiszük, hogy e közgyűlésen derék iparosaink a felügyelőbizottság nagynevű elnökéhez méltó tagot választanak, aki igyekezni fog és képes is lesz a szövetkezet felvirágzására sikeresen működni.

— Közgyűlés a megyén.

Megemlékeztünk már arról, hogy több halasztást nem tűrő ügyben Tarnay megyei főjegyző, helyettes alispán e hó 21-ére rendkívüli megyei közgyűlést hívott egybe. E rendkívüli közgyűlésnek tárgyait kedden délelőtt 10 órakor tartandó ülésében látja el határozati javaslattal a megyei állandó választmány.

— Kinevezés.

A belügyi miniszter arról értesítette ma Csanádvármegye alispáni hivatalát, hogy Gera Sámuel városi főjegyzőt teljes hatáskörű anyakönyvvezetővé nevezte ki.

— A vágóhid kibővítése.

A vágóhid kibővítése, illetve átalakítása tárgyában ma délelőtt egy nagy bizottság tartott szemlét és meghallgatták a miniszteriumból e célból Makóra küldött Jung Emil doktornak, a miniszteriumba berendelt főállatorvosnak, valamint Henk Imre temesvári állategészségügyi felügyelőnek véleményét. Mindkét szakértő oda nyilatkozott, hogy ez a közvágóhid a követelvényeknek megfelelőleg át nem alakítható, mert az átalakítás, tekintettel a vágóhidnak helytelen beosztását, több költségbe kerülne, mint egy új vágóhidnak az építése. Kifogásolták még a megjelent szakértők különösen a vágóhid helyét. A szennyvizeknek ugyanis nincs e vágóhidon lefolyása, hanem a margittai gödrökbe engednek le minden piszkos dolgot. Ez aztán annyira megfertőzteti a levegőt, hogy a vágóhid közelében lakni veszélyes. A két szakértő új vágóhid építését javasolta a városnak és pedig nem a jelenlegi helyen, hanem a Maros parton, hogy a romlandó és a levegőt megfertőző anyagoknak a lefolyása biztosítható. A mai vágóhídi szemlén jelen voltak: Galambos Ignác dr. polgármester, Paku Imre dr. városi főorvos, Bakos József megyei főállatorvos, Rákossy Gyula rendőrkapitány, Kolcsy Jenő városi mérnök.

— Elmaradnak az ellenőrzési szemlék. A honvédelmi miniszter

ma arról értesítette Csanádvármegye alispáni hivatalát, hogy ez évben elmaradnak a katonai ellenőrzési szemlék úgy a közös hadsereghez, mint a honvédségtartozó katonáknál. Tarnay Ivor megyei főjegyző a miniszternek ezt a rendeletét közhírré tétel végett megküldötte az alsóbb hatóságoknak.

— A Maros hajózhatóvá tétele.

Návay Lajos dr. abban az időben mikor Csanádvármegye alispánja volt, a környékbeli érdekelttség bevonásával értekezletet tartott a Maros szabályozása, illetve hajózhatóvá tétele tárgyában. Annak idején Návay Lajos dr. terjedelmes memorandumot terjesztett be ez ügyben a kereskedelmi miniszteriumhoz. A kereskedelmi miniszteriumból ma azt az értesítést nyertük, hogy ezzel a nagy horderejű közgazdasági kérdéssel most foglalkoznak a miniszteriumban és a Marost Piskitől Szegedig akarják hajózhatóvá tenni.

— Lemondás.

Megemlékeztünk már arról, hogy a vármegye alispánja kijelölte az idei fősorozás polgári elnökeit. Így a battányai járásban Vertán Etelét, a kerület országgyűlési képviselőjét jelölte ki polgári elnökül. Vertán Etelé ma azonban, hivatkozással nagy elfoglaltságára, értesítette a vármegye alispánját, hogy a fősorozáson a polgári elnöki tisztelet be nem töltheti.

— Iparosok figyelmébe.

A szegedi gyermekmenhelyen több iparostanoncoknak való fiu van, a kiket az igazgatóság a jelentkezőknek kiad. Felhívjuk erre iparosaink figyelmét. A gyermekek tartása, gondozása, és ruházása, valamint az inas-idő tartamának a megállapítása az intézet igazgatóságával egyetértve az inasválasztó iparos állapítja meg. Az igazgatóság levélbeii megkeresésre is válaszol.

— Bimbó hullás.

Nagy csapás érte ma reggel K. Molnár Jenőt, a makói gazdasági szakiskola igazgatóját Rövid szenvedés után elhunyt kis fia, Jenőke. A gyász sujtott család fájdalmában részt vesznek azok az ismerősök kik K. Molnár Jenőt tisztelik.

— Tanoncok próba ideje.

Iparosaink között az a hiedelem van, hogy tanonczaikat heteken, sőt hónapokon keresztül beszerződés nélkül, próbaidőre tarthatják. Egy konkrét esetből kifolyólag a kereskedelmi miniszter ki-mondotta, hogy tanoncot próba időre tartani nem szabad, azokat a belépéskor mindjárt be kell szerződtenni. A szerződés jogérvényessége ugyanis két hónapig tart, ez alatt bármelyik fél kívánóságára fel lehet bontani a szerződést. Figyelmébe ajánljuk inas-tartó iparosainknak ezen körülményt.

— Hét éven alóli halottak.

A mi közönségünk úgy látszik, hogy még mindig nem elég felvilágosult arra, miszerint betegekhez orvost hívasson. A törvény különös szigorúsággal bünteti azt a szülőt, ki gyermekehez, ha az hét éven alól van, orvost nem hív és a gyermek elhal. Ma a város polgármestere igen sok ilyen szülőt sujtott e mulasztásért érzékeny pénzbírsággal.

— A kerékpárosok megrend-

szabályozása. Lapunkban több ízben felszólaltunk a kerékpárosok

gyors száguldozása következtében előidézett balesetek miatt. Felső-lalásunknak meg volt a kellő eredménye, mert Rákossy Gyula rendőrkapitány szigorú rendeletet adott ki, melyben büntetés terhe alatt nemcsak a legnagyobb ovatosságra inti a kerékpárosokat, de egyben eltiltja őket attól, hogy a gyalog járók kerékpárral közlekedhessenek.

— **Elfogott csavargó.** Csontó Mihály nagymajláti ember néhány nappal ezelőtt egyik nagyfali üzletből több apró holmit lopott el, de nem sikerült kézre keríteni. Csontó azóta folyton csavargott itt a környéken. Ma aztán a makói rendőrség elfogta és illetőségi helyére toloncolja vissza, hogy megindítsák ellene lopás büntetése miatt az eljárást.

— **Árverés a vasutnál.** Az arad esadádi vasutak makói állomásán e hó 22-én, délután 2 órakor 1 drb. üres hordót 16 kg. és különféle ruhaneműket, botokat, ernyőket stb. nyilvánosan elárvereztek.

— **Tűz** Ma délután három órakor tűz ütött ki Pallagi Ernő Szegedi utcai házában. A tűz a fás kamrában keletkezett, hol ismeretlen okból forgács gyuladt ki. Jó szerencse, hogy a tüzet ideje korán észrevették és a tűzoltókat értesítették, kik gyorsan megjelentek, így a tüzet eloltották. Itt említjük meg, hogy a toronyőr most is későn jelezte a tüzet. Mikor harangozni kezdtek, már körülbelül vége volt mindennek. Jó volna már Makón is felhagyni a tűz jelzésnek ezzel a régi módjával és helyette a pontosabb és megbízhatóbb tűzjelző állomások felállítását. Ez nem kerül sok pénzbe, csak néhány telefon felszerelésébe.

— **Szőlők pusztulása.** Alig hallgattak el azok a hírek, amelyek a nagy jégverések által okozott károkról szóltak, máris újabb hírek jönnek a szőlők nagyarányú pusztulásáról. Országszerte az esőzések folytán a peronoszpóra annyira megtámadta a szőlőket, hogy a fürtök csaknem teljesen megsemmisültek. A kár kiszámíthatatlan nagy. Nemcsak az idei termés pusztult a legnagyobb részben el, de a jövő termés is veszélyeztetve van. E panasz nyilatkozott meg nálunk is városszerte. Többben ugyan azt állítják, hogy a hullámterti szőlőket, valamint a szugolyiakat megkímélte a peronoszpóra.

— **Nyugdíjazás a megyén.** A megyén Arva János litográf kezelőnek nyugdíjaztatása vált szükségessé és ezért ma délelőtt Tarnay Ivor megyei főjegyző elnök lette alatt ülést tartott a vár megye tisztá nyugdíjválasztmányá, mikor is Arva János nyugdíjigényét évi 441 koronában állapította meg. Arva János nyugdíjaztatása ügyében véglegesen e hó 21-én tartandó közgyűlésében fog határozni Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága.

— **Táncmulatság.** A makói iparos ifjuság tekintélyes többsége augusztus hó 20-án Szent István napján Kolompár Béla első zene-kara közreműködése mellett a Krassósörényi vízkárosultak segélyezésére a „Korona“-szálloda emeleti termeiben jótékony célú, zártkörű táncmulatságot rendez.

— **Szép bajusz** nyerhető a Lukács féle „Glória bajuszpedrő“ által mely az eddigi bajuszpedrő-

ket minden tekintetben felülmúlja. A bajuszt neveli, ápolja szépen tartja ugyanígy, hogy rövid idő alatt az egész országban közkedvelt is lett Kapható fehér, barna, fekete színben 30 és 20 filléres dobozokban. Készül Makón az aradi-utcai gyógyszerészeti laboratóriumban. Ugyan ott a gyógyszer-tárban kapható.

Gyilkos mostohaanya.

Agyonütötte a fiát.

— jul. 16.

Máramaroszigetről borzalmas gyilkosság hírért jelentik. A gyilkos Zeppelsauer Gusztávné, aki tizennégy éves mostohafiát fejssével agyonütötte.

A máramaroszigeti vizsgálóbíró rendeletére ma letartóztatták Zeppelsauer Gusztávnét, egy felsővisói kereskedő második feleségét, aki a mostohafiát fejssével agyonverte.

A tizennégy éves Pista nevű fiút, aki kitűnő tanuló volt, szobájában vérbefagyva, holtan találták a minap. A gyanu azonnal a fiu mostohaanyjára irányult, akiről tudták, hogy rosszul bánt a gyermekkel.

Az asszony tagadta a gyilkosságot s azt állította, hogy a fiu öngyilkos lett s önmagát verte agyon a fejssével. A vizsgálót azonban kiderítette, hogy a fiut mostohaanyja ölte meg három fejsszecsapással és rázárta a szobát, hogy a fiu rövid idő alatt elvérzett.

A szomszédok, akiket ez ügyben kihallgatták, azt vallották, hogy tudomásuk volt arról, milyen kegyetlenül bánt a szivtelen mostoha anyja a szerencsétlen gyermekkel, aki pedig igen jó fiu, szorgalmas, engedelmes gyermek volt s akit éppen ezért a környéken mindenki szeretett.

A gyilkosság napján is hallották, hogy a Zeppelsauerék házában nagy lármá van s hogy a fiu jajgat. Azt gondolták, hogy a mostohaanyja megint veri a gyermeket, már át is akartak menni, hogy megakadályozzák a fiu ütlegelését, de miután a jajgatás hamarosan megszűnt és sirást sem hallottak, azt gondolták, hogy az asszony bizonyára abbahagyta a kínzást, tehát nem mentek át.

Másnap azután halva találták a szobában a gyermeket, akinek holtteste megaludt vértócsában feküdt, fején három rettenetes vágás volt. Mellette megtalálták az éles fejssét, amellyel a bestialis mostohaanya agyonverte a fiát.

A gyilkos asszonyt a vizsgálat befejezése után bezárástolták a máramaroszigeti törvényszékhez.

Eladó

az Alma-utcában levő 17 sorszámú HÁZ mely mindenféle gazdálkodónak megfelel, továbbá az ingóban egy 515 négyzetööl gyömolcsös és a szövötkezet féle földben 7 évi joggal egy hereföld. 800 négyzetööl

Értekezni lehet a fenti szám a.

B. Nagy András tulajdonossal.

Közgazdaság.

Kijózanodás.

Makó, jul. 16

Az ország minden részéből befutó jelentések immár igazolják azt, hogy az egész világot telekürtölt „rekordtermés“ nem felel meg a valóságnak még ha maga Gróf Serényi Béla miniszter adta is ki fényes kimutatásában az 55 millió métermázsas országos termés becslését. A Csanádmegyei gazdasági tudósítók is csak saját szűkkörü impressziójuk után és nem a nagy általánosság meg hallgatásával ítétek. — Nem hallgathatjuk el ezuttal, hogy az ország gazdasági tudósítói háromnegyed részben nem szakemberek és talán jól érthetnek tanításhoz, predikáláshoz, kertészkecséshez, biztosításhoz, számvizsgálatokhoz, de nem értenek termésbecsléshez! Ime ez a legnagyobb hiba.

De a miniszternek se lett volna szabad a világot, ilyen, a valósággal ellenkező kimutatásokkal félrevezetni! — Hiszen ma a külföld azt hiszi, hogy itt Isten tudja mily óriási a termés és egy ily kimutatás közgazdaságilag nagyon is káros és ahelyett, hogy használt volna vele — *kiszámíthatlan károkat okozott*, mert egy ilyen fényes kimutatás már mint gazdaságilag ártalmas, hirtelen nemeredményezhet. — Azonban a *cséplési eredmények* árlerombolást az egész országot meglepték és csak most józanodnak ki azok is, akik vérmes reményeket tápláltak, most látják be, hogy „tulbecsültek“. Nem hisszük, hogy ilyen csalatkozások után 8 forintot alól kerüljön a buza. — Igaz, hogy kezdetben ezenfelül se sokat lehet remélni, mert a kimutatás már ennek lehetőségét megakadályozta. — Ez a kimutatás az oka annak, hogy a külföld buzánk után semmi érdeklődést se mutat, mert mind *olcsóbb árakat remél*.

Mai áraink helyben:

Buza	8—8.30
Tengeri	5.70—5.80
Árpa	5.20—5.30
Zab	7—7.20

Árak korona értékben 50 kilogrammonként.

Kiadó uri lakás.

Toldi- (ezelőtt Kis-orosz) utcai házam, 4 padolt szoba, téli- és nyári konyha, 2 kamra, pince és nagy kerttel együtt azonnal **kiadó.** **JUHÁSZ GYÖRGY,** gör. kath. tanító.

ELADÓ

egy vidéki jól berendezett, kitűnő forgalmu, dohány eladási engedélyvel bíró

VEGYES- O O KERESKEDÉS.

Bővebb felvilágosítás nyerhető a „Makói Független Ujság“ kiadóhivatalában. Kazinczy-utca 3. sz. alatt.

Földhasznóbérbeadás.

Az igácsi ut mentén Márton Ferenc szélmalmos szomszedságában 730 tanya szám alatt

6 fertály tanyaaföld

két tanya épülettel együtt, vagy külön-külön is, valamint a sűrűtanyák **fél fertály föld** között több évekre hasznóbérbe

KIADÓ.

Bővebbet értekezhetni a tulajdonos **Igaz Ferenc**cel

Jutányos áron **ELADÓ** egy szabadalmazott, mérő készülékkel és új hitelesítési bélyeggel ellátott

petroleum tartály.

Megtekinthető:

Papp Gyula

lakatos mesternél.

Ugyanott egy jómagaviseletű fiu

lakatos-tanoncnak

felvétetik.

A város közelében 32 hold a Gázsó-féle föld, hasznóbérbe **KIADÓ.**

Értekezhetni lehet:

özv. Gilicze Jánosnéval Szt István tér.

A rákosi csárda közelében a Rác-ut mellett levő 18 kat. hold földemet a rajta levő gazdasági épületekkel több évre hasznóbérbe

kiadom.

Értekezhetni:

Siket János

a ref. ó-templom mellett.

Öt hold föld

a nagylaki határban az aradi út mellett,

melyen most cserép és téglatelep van, a rajta levő összes épülettel és **szerszámokkal** együtt örök

áron eladó.

Bővebben értekezhetni:

Demeter Mihály

tulajdonossal NAGYLAKON.

Nyomdász tanoncok

havi fizetéssel vétetnek fel a

Makói

Független Ujság

nyomdájában. Kazinczy u-3

Önt is érdekli, hogy Karolyi Mihály megnagyobbított fötéri festék kereskedésében **Óriási raktárt**
 talál a **száraz- és olajfestékekben.** Padló-, kocsis és butor lackok. Parket és fenyőpalló **viasz.** Pormen-tesítő **olaj.**
 Zománcmázak. Brunolin, politur. Aranyozók, szivacs, szarvasbőr, Aszfalt és kátránylemezek szavatolt jó minőségben kaphatók.
 Terpentin, benzín, petroleum, elsőrendű gépkendő **olajok és zsirok.** Saját készítettésű **meszelők, kefék, ecsetek** — dus — választékban.

Örömmel
 ajánlják egymásnak az egész országban a **Lukács-féle „Harmat“** **krémet**
 mert eltünteti az arcról a szeplőt, májfoltot, pattanásokat s mindennemű arciszátalanságot. Kisimitja a ráncokat, himlőhelyeket. Még korosabb egyéneknek is üde bájos, ifju arcszint; az arc, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, elragadó bájot kölcsönöz.
 Ára: 1 tégely harmat krém 1 kor., harmat puder 3 szinben 1 kor., harmat szappan 1 korona.
 Kapható: **egyedül** a készítőnél **Lukács Ferenc**
 „Megváltó“ gyógyszer-lárában, **Aradi-u.**
Telefon szám 95.

A Csokonai-utcában egy sarok ház, hol az épület egyik részében 25 év óta kitűnő forgalmu **FÜSZER-üzlet,**
 ooo másik részében pedig **VENDEGLŐ**
 volt, haszonbérbe **KIADÓ.**
 Értekezni lehet a tulajdonossal Csokonai utca 2745. szám alatt.
 Egy ügyes, szorgalmas fiu **kovács-tanonnak** felvétetik **Szabó Imre** kovácsmesternél. Bajza-utca 1798 szám alatt.

Olcsó gépszén!
 Van szerencsém az igen tisztelt **csénlógép tulajdonosokat** és **gazda közönséget** tudatni, hogy raktáron tartok **nagymennyiségű, különféle legjobb minőségű bel- és külföldi darabos és kocka gépszén,**
 melyet pontos kiméréssel igen olcsó árban árusítok. Egy ügyes fiu azonnali fizetéssel, tanulónak felvétetik. Értekezhetni lehet megyeház utca, járásbírósi épület átellenében levő, fa- és szén-telepemen.
Harsányi Dániel.

Üzletmegnyitás.
 Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Desselwff-terén Martonosi gyümölcskereskedő házában, ludpiaccal szemben **fűszer-, liszt- és terményüzletet**
 nyitottam. — Állandóan raktáron tartok legjobb minőségű fűszereket, kenyér-liszteket, melyeket legolcsóbb árakért árusítok.
 A n. é. közönség b. pártfogását kérvé, maradtam ooo ooo ooo tisztelettel:
OLASZ GÉZA

Értesítés!
 Értesitem a hus- és zsirfogyasztó közönséget, miszerint a **Korona** épületében a **Korona-bazár** mellett levő

mészár-   székemben
 a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő hentes üzletet létesítettem, ahol *finom sertéshusok, zsirnak való, háj- és olvasztott zsír, füstölt, sózott és abált szalonna, nyári és friss kolbász, minden este friss tepertő,* a legjutányosabb árakban kapható.
 Nagyobb mennyiségű zsír, vagy zsirnak való véteinnél árkedvezmény.
 Ugyanott mindennap a legszebb és legfrissebb marhahusok kaphatók.
 Minden nap friss, gyenge borju hus kapható.
 Mészárszékem a délutáni órákban is nyitva.
 A t. közönség b. pártfogását kérem, maradok kiváló tisztelettel:

Köteles Balint
 mészáros és hentes.
Pontos kimérés!
A legtisztább kezelés!

Táncitanítási felhívás.
 Tisztelettel értesitem az igen tisztelt szülőket, hogy az esteli táncitanítást f. hó 18-án, azaz hétfőn este megkezdem. Akik ezen tanfolyamon gyermekeiket taníttatni akarják, sziveskedjenek az ideig nálam beírtni. Beiratkozni mindenkor lehet házamnál gróf Vay-utca 19. szám alatt, hol a tanítást is eszközölöm.
 Kiváló tisztelettel:
Schwartz Miksa
 okl. táncitanító.

Tizenhárom katasztrális hold
Ugar föld
 a dáli ugarban, a palotai ut mentén, **több évekre haszonbérbe kiadó.**
 Ebből tiz hold gabona, három hold pedig vetemény alá. Esetleg kisebb darabokban is. Bővebben értekezhetni:
Biró Sándorral
 Megyeház-utca 33. sz. alatt

Szabó Mihály kiadja
 a Dáli-ugarban levő **18 katasztrális hold földjét vetemény alá egy évre.**
 Értekezhetni a helyszínen. — Tanya-szám 74. —
 Ügyes **Luk tanonczul** felvételnek
Nalász Károly
 lakatos és fegyverművesnél.
 MAKÓ. Szent István-tér.

Uj boroshordók
 elsőosztályu tölgyfából kaphatók a következő olcsó árakon:

10 literől	15 literig,	4 vassal,	1 darab	—	—	2 korona 60 fillér,
20	25	6	1	—	—	4 " 20 "
30	35	6	1	—	—	4 " 50 "
40	45	6	1	—	—	6 " — "
50	60	6	1	—	—	6 " 50 "
70	80	6	1	—	—	7 " 50 "
100	110	6	1	—	—	10 " — "
135	145	6	1	—	—	13 " — "
200	230	6	1	—	—	7 " 50 "
250	280	8	1	—	—	8 " 50 "
1000	1500	8	1	—	—	8 " 50 "
2000	3000	10	1	—	—	9 " 50 "

 Meghitelesítve, kitörözva, a munkácsi állomáshoz kiszállítva és utánvét mellett feladva, előleg beküldése mellett **értendő.**
 Árjegyet szüretelő edényekről készséggel küld:
Sztreha Endre kádár,
Munkács, Oroszvég.

Olcsó bevásárlási forrás.
 Értesitem a mélyen tisztelt közönséget, hogy egy nagyobb üzletfelosztásnál jutányos árért átvett divatos **rőfös árúkat**
 u. m. selyem, szövet, vászon, kanavász, festőkartonstb. nagyon **jutányos árért árusítom.**
Sok mindenféle maradék felárban.
 oo Szives látogatásokat kér oo
Tamás Mihály
 rőfös divatkereskedő.
 Üzlete: LUD-piacz.